

Season 2 Episode 3

Central Guest: Rabbi Yoshi Zweiback

R' Moshe Teitelbaum¹, *Yismah Moshe, Lech Lecha 23b*
ר' משה טייטלבוים, ספר ישמח משה, לך לך דף לג ע"ב

Another interpretation of: **"I will bless you and make your name great. And you shall be a blessing"** (Gen. 12:2). Most *tzaddikim* have limited income but experience equanimity and satisfaction, and in this manner they sustain all the rest of the world. This is as we read **"Those who seek YHVH shall not lack any good"** (Ps. 34:11). Further, this comes about because "The whole world is sustained by way of Hanina, and Hanina my child is satisfied with a *kab* of carobs from one week to the next" (Berachot 17b). The commentators explain: since Hanina is satisfied by a *kab* of carobs, displaying his equanimity and satisfaction in the little he had, the rest of the world merited being sustained through him. This is as our verse says: **"Those who seek YHVH shall not lack"** – since they have the *middah* of satisfaction, for them **"all is good"**.

This would not be the case were they [the *tzaddikim*] provided for expansively. They would not have exercised the *middah* of satisfaction, as they would have had no need. The world would then have lacked goodness and blessing. But Abraham paid attention to the great goodness that he received so that he would not keep it for himself. Rather, only a little was mete for him, and he was satisfied with a little, so that he could let the rest flow to others. He experienced satisfaction even when he received great goodness – and this was more wondrous, a greater wisdom, because then the world lacked no goodness or blessing. This is our verse: **"I will bless you and make your name great"**, i.e. you will receive great goodness. Nevertheless, **"you shall be a blessing"**, as the world will then be blessed through you.

או יאמר: "ואברכך ואגדלה שמך והיה ברכה" (בראשית יב ב). כי שאר הצדיקים כיון שפרנסתם בצימצום ויש להם מדת הסתפקות, הרי זנין בזה את העולם כמ"ש בתהלים (בספר תפלה למשה קאפיטיל ל"ד) בפסוק (תהלים לד יא) "ודורשי ה' לא יחסרו כל טוב". על פי "שכל העולם ניזון בשביל חנינא בני וחנינא בני די לו וכו'" (ברכות י"ז ע"ב), ופירשו המפרשים הואיל "וחנינא בני די לו בקב חרובין" – שהיה לו מדת הסתפקות להסתפק במעט אשר לו – בזכות זה ניזון כל העולם בשבילו. וזה שאמר הכתוב "ודורשי ה' לא יחסרו" שיש להם מדת הסתפקות, לכך כל היא טוב, והבן עיין שם.

מה שאין כן אם היה נשפע בהרחבה, לא היו משתמשים במדת הסתפקות כי לא לצרך להם, והיו העולם חסר טובה וברכה והבן. אבל אברהם נתן עיניו ולבו על רוב הטובה שקבל, שלא יחזיקו לעצמו. כי לו ראוי ודי רק מעט מן המעט והשאר ישפיע לאחרים. ונמצא שהיה לו מדת הסתפקות בעת שקבל רוב טובה, וזה יותר נפלא וחכמה נפלאה, ולא חסר העולם טובה וברכה. והיינו "ואברכך ואגדלה שמך", ותקבל רוב טובה. ומכל מקום "והיה ברכה": שיתברך כל העולם על ידך, והבן.

¹ Hungary, 1759-1841

משנה אבות ד א | Mishna Avot 4 1

Ben Zoma said: Who is wise? He who learns from every man, as it is said: "From all who taught me have I gained understanding" (Psalms 119:99). Who is mighty? He who subdues his [evil] inclination, as it is said: "He that is slow to anger is better than the mighty; and he that rules his spirit than he that takes a city" (Proverbs 16:3). Who is rich? He who rejoices in his lot, as it is said: "You shall enjoy the fruit of your labors, you shall be happy and you shall prosper" (Psalms 128:2) "You shall be happy" in this world, "and you shall prosper" in the world to come. Who is he that is honored? He who honors his fellow human beings as it is said: "For I honor those that honor Me, but those who spurn Me shall be dishonored" (I Samuel 2:30).

בן זומא אומר, איזהו חכם, הלומד מכל אדם, שנאמר (תהלים קיט) מכל מלמדי השכלתי כי עדותיך שיהיה לי. איזהו גבור, הכובש את יצרו, שנאמר (משלי טז) טוב ארך אפים מגבור ומשל ברוחו מלכד עיר. איזהו עשיר, השמח בחלקו, שנאמר (תהלים קכח) יגיע כפיך כי תאכל אנשיך וטוב לך. אנשיך, בעולם הזה. וטוב לך, לעולם הבא. איזהו מכבד, המכבד את הבריות, שנאמר (שמואל א ב) כי מכבדי אכבד ובזי יקלו

תהלים ק ב | Psalms 100 2

Serve God with joy; come before God with shouts of gladness.

עבדו את ה' בשמחה באו לפניו ברינה: